

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 10 Maja v. s. 1826 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE:

St. Petersburg d. 28 kwietnia.

(Journal de St. Petersburg.)

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOSĆ powrócił wczora do *Carskiego-Sioła* z podróży do osad wojskowych. JEGO CESARSKA MOŚĆ przybył dziś do tej stolicy.

— Komitet towarzystwa opieki więźniów miał d. 17 t. m. nadzwyczajną sessyą, dla wysłuchania Reskryptu CESARSKIEGO, w brzmieniu następującem: „Do Towarzystwa opieki więźniów.

„W rachunku podanym Mi przez komitet towarzystwa opieki więźniów z r. 1824, widziałem z ukontentowaniem skutki prac jego miłosiernych. Dobroczynne cele towarzystwa, zwróciły na się MOJĄ uwagę; miło Mi jest zapewnić je, o MOJĄ opiekowania się niem chęci.

Podpisano: NIKOŁAJ.

St. Petersburg d. 16 kwietnia 1826 roku.

Przeniknieni najgłębszém uszanowaniem i najgłębszą wdzięcznością ku tej wysokiej łasce MONARCHY, członkowie komitetu Towarzystwa uchwalili rozesłać kopie tego reskryptu do komitetów więźniów, będących już w miastach: Kronsztacie, Archangielu, Wołogdzie, Orle, równie jak do komitetów potwierdzonych najwyższém postanowieniem d. 5 t. m. w miastach: Permie i Kąłudze; reskrypt oryginalny święcie będzie chowany w skrzynce na stole obrad komitetu, jako święty zakład łaskawości i opieki, którą NAYJAŚNIEJSZY CESARZ raczył obdarzyć Towarzystwo, a która wkłada na nie obowiązek nie oszczędzenia wszelkich usiłowań ku polepszeniu stanu więźniów.

— Konferencya Cesarskiego Liceum w Carskiem-Siele ogłasza, że examina publiczne uczniów, wychodzących z liceum i pensyonu szlacheckiego przy niem będącego, będą się odbywały codzien (wyjąwszy niedzielę i święta) od godziny 9 zrana, począwszy od dnia 3 do 28 maja. Rodzice tych młodzieńców i przyjaciele edukacyi, zapraszają się na te popisy, gdzie każdy może uczniom zadawać pytania.

— Donoszą z Rygi, iż NAYJAŚNIEJSZA CESARZOWA ELŻBIETA, raczyła ofiarować 1000 rubli, dla towarzystwa dobroczynności Dam, w tém mieście.

— D. 23 kwietnia, liczba okrętów od rozpoczęcia tegoroczney żeglugi w Rydze była: przybyłych 137, wyszłych 23.

St. Petersburg d. 30 kwietnia.

— Wczora Xiążę *Butera*, szambelan N. Króla Obojga Sycylii, mający obowiązek złożyć JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ozdoby orderów *ś. Januaryusza*, *ś. Ferdynanda*, i *zasługi wojskowej* *ś. Jerzego*, *zjednoczenia*, otrzymał audyencyą u NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA, a potem u NAYJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEY; po której audyencyi, stawiony był przed ICH CE-

SARSKĄ MOŚCIĄ margrabia *Luchesi*, należący do poselstwa Xięcia *Butera*.

— Dziś, N. Dwór CESARSKI przywdział żałobę na tydzień, z okoliczności zgonu J. K. W. Xiężniczki *Kunegundy*, ciotki N. Króla Saskiego.

— NAYJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOSĆ, członków deputacyi Królestwa Polskiego, przybyły tu dla złożenia hołdu JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI z powinszowaniem wstąpienia na tron, ozdobił raczył, orderami: Orła białego, Biskupa płockiego; *ś. Alexandra Newskiego Xięcia Lubeckiego*, Ministra skarbu; *ś. Anny* pierwszej klasy Hrabiego *Bnińskiego* Senatora wojewodę; tymże orderem klasy 2giey *P. Kuzniczewa* deputowanego miast i gmin, a orderem *ś. Stanisława* 1szej klasy Szambelana Hr. *Józefa Krasińskiego*.

— Jenerał-major *Włassow* wojska dońskiego, i jenerał-major *Baykow*, jenerał deżurny 2giey armii, mianowani zostali kawalerami orderu *ś. Anny* 1szej klasy, a jenerał-major artylleryi *Zasiadka* 2gi, kawalerem orderu *ś. Włodzimierza*, wielkiego krzyża 2giey klasy.

— Spodziewamy się zjednać wdzięczność osob trudniących się wywozem metallów z Rosyi, uwiadamiając je, że pomiędzy wielą fabrykami, udoskonalonemi w kraju, odznacza się hamernia, należąca do *P. Paszkowa*. Posiadając kopalnię, która przez swą zamożność otrzymała nazwisko: *kopalni magnesowej*, potrafił w krótkim bardzo czasie wyrabiać żelazo, wszystkie inne nie zadługo przechodzić mogące — *P. Baird*, tak powszechnie znany, z robot swych nadzwyczajnych, żelaznych i surowcowych, brał pod najwyższe próby żelazo pomienione; że zaś ze wszystkich najlepsze otrzymał wypadki, *P. Baird* przeto dał właścicielowi attestat, w którym wyraża, że to żelazo nie ustępuje już w niczém owemu żelazu, tak dobrze znanemu, pod nazwiskiem: *Stary-Sobol*, z cechą C. C. N. D. — Powaga *P. Baird*, w doświadczeniach żelaza, jest nam dostateczną do ograniczenia się uwiadomieniem tylko o niem, nie do jego świadectwa nie przydając. Żelazo to podyzie w handel pod cechą *J. P.*, dokoła zaś tych liter, *magnitnoje białorjeckoje*, to jest z *kopalni magnesowej i białorzeckiej*, tego nazwiska fabryk *P. Paszkowa*.

— Miasto Moskwa posiada z kolei, jeden z owych fenomenów w muzyce, które od lat kilku stały się niejako pospolitemi, i przeto mniej daleko zwracają na się uwagę. Wydawca *Telegrafu* poleca swoim czytelnikom sześciolatniego chłopca imieniem: *Bazylego Łatyszewa*, który wykonywa na skrzypcach koncerta *Rodego* i *Maurera*, z zadziwiającą biegłością i mocą.

— Jarmark doroczny pskowski, który trwał, jak zwykle, od 8 do 18 lutego, ściągął tego roku kupców i spekulantów z Moskwy, Rygi, Rewla, Dorpatu, Wilna, Nitawy, Carewo kokszańska, Borowicz, Szynska, Alexandrowa, Ostrowa, Toropca, z Lipska i Konstantynopola. Znajdowało się przywiezionych różnych towarów, na 525,370 rubli; lecz sprzedaż, 16,295 rublami była mniejszą, jak w roku poprzedzającym, i dochodziła tylko 137,505 rubli. Naymowanie mieszkań i magazynów w czasie jarmarku przyniosło 4,882 rubli.

Odessa d. 16 kwietnia.

Wiadome jest wszystkim nagłe podniesienie się Odessy, a w ogólności całej Nowey-Rossyi, pod mądrym i oycowskiem zawiadowaniem Xięcia *Richelieu*. Okolice przed tém puste, zaludniły się; rolnictwo, handel, przemysł, ludność, słowem, wszystko, co dowodzi pomyślności krajowej, dziwnego nabyło wzrostu. Odessa, nędzna przed 23 laty miescina, stanęła w rzędzie miast najpiękniejszych i najwięcej w całym Państwie kwitnących.

Pamięć tych dobrodzieystw, które trwale ngruntowały dzisiejszą i przyszłą Nowey-Rossyi pomyślność, nie zatarła się w sercach jej mieszkańców, od czasu, jak ją Xięże *Richelieu* opuścił. Wieść o jego śmierci przeniknęła żalem wszystkich tej krainy mieszkańców i stała się powszechnej żałoby hasłem; wówczas to niektórzy mieszkańcy Odessy umyślili, na okazanie swych uczuć wdzięczności i żalu, wznieść dla niego pomnik. Projekt ten, podany do najwyższego potwierdzenia wiekopomnej pamięci Cesarzowi *ALEXANDROWI*, gdy je otrzymał, wnet do skutku doprowadzanym być zaczął. Kommissya na to z wybranych mieszkańców Odessy ustanowiona, r. 1823 ogłosiła subskrypcyę we trzech guberniach Nowey-Rossyi, a gdy po objęciu rządów jenerał-gubernatora przez hr. *Woroncowa* postrzeżono, iż przy jego usilnych staraniach, na początku już 1824 r. summa przez subskrypcyę złożona, będzie wystarczającą; przedsięwzięto wznieść, statwę brązową na podnożu granitowem, z trzema płaskorzeźbami i napisem. Dla nadania temu pomnikowi bardziej narodowej cechy, udano się do sławnego artysty Rossyjskiego, P. Rzeczywistego radcy stanu *Martosa*, który podjął się tego szlachetnego przedsięwzięcia, i w kwietniu 1824, zawarło z nim kontrakt, mocą którego obowiązał się za sumę 50,000 rubli, wykonać własnym kosztem, z własnych materiałów, i na początku 1826 do Odessy sprowadzić, statwę brązową, 8 stop wysokości mającą, z trzema płaskorzeźbami i napisem.

D. 23 października 1825 r. statua i płaskorzeźby zostały, jak najlepiej wylane w Petersburgu, przez Akademika *Jekimowa*. W przeciągu zimy pracowano nad wykończeniem dzieła; a 14 lutego t. r. wysłano pomnik z Petersburga do Odessy, gdzie ma stanąć w przeciągu kwietnia.

Statua, mająca się umieścić wśród nowego *Bulwaru* na terrassie wzniesionym nad portem, wystawia zmarłego Xcia *Richelieu*, w ubiorze starożytnym, z wieńcem obywatelskim na głowie, i ze zwojem, w ręce lewej; prawą, wskazuje na port Odesski, jako na największe do swej chwały prawo, i zdaje się ukazywać Rossyi, wzrokiem na północ wlepionym, źródło bogactw i pomyślności, jakie temu Państwu otworzył.

Trzy płasko-rzeźby wystawują rolnictwo, handel i sprawiedliwość. Napis w języku rossyjskim, brzmienie ma następujące:

XIĘCIU EMMANUELOWI RICHELIEU
Zarządzającemu od 1803 do 1814 roku
Nowo-rossyjskim krajem

i założycielowi fundamentów pomyślności Odessy,
Wdzięczni mieszkańcy, wszelkiego stanu, tego miasta i gubernii:

Ekaterynosławskiej, Chersońskiej i Tauryckiej
wzniesli ten pomnik

w roku 1825,

Za Jenerał-gubernatora Nowey-Rossyi Hr. *Woroncowa*.

Podstawa będzie z różowego granitu, dobytego ze skał nad *Bugiem*, w okolicach miasta *Woznesieńska*; z kąd przewiezie się do Odessy, na statku płaskim, wysłanym już w tym celu z *Nikołajewa*.

Dziennik Odesski, czyniąc tę wiadomość, dodaje, iż ponieważ kommissya pomniku, jest u końca prac swoich, wzywa zatem subskryptorów na ten pomnik, którzy jeszcze nie złożyli ofiarowanej przez się ilości pieniędzy, iżby je jak najprędzej przesyłali do kommissyi; ci zaś, którzyby sobie zyczyli należeć do składki, mogą przesyłać swoje dary, bądź na ręce P. Gubernatora cywilnego miasta Odessy, bądź prosto do kommissyi. (*J.d.S.P.*)

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 23 kwietnia.
(z *Gazety Warszawskiej*).

Pan *Delessert* udzielił towarzystwu przyjaciół-greckich w *Paryżu* następującą wiadomość z *Korfu* pod d. 9 kwietnia, którą (jak twierdzi) otrzymał z urzędowego źródła przez *Tryest*:— „Bohatyrska twierdza *Missolunga* jeszcze się trzyma; cuda mężstwa, wytrwałości, zręczności i odwagi, pokonały wysilenia *Ibrahima*. Wszystkie jego uderzenia odparto ze stratą. Kilku walecznych Greków, wyszedłszy w nocy z twierdzy, zapaliło obóz Arabów. Osada, korzystając z zamieszania, uczyniła wycieczkę, i opanowała dwie baterie.”

Pan *Eynard* przesłał z *Florencyi* do *Paryża* następujące wiadomości: „Z *Zante* dnia 6 kwietnia: Dotąd pomyślnie się wiedzie Grekom, oblężonym w *Missolundze*. *Ibrahim* uderza codziennie, lecz zawsze bywa odparty. Utracił już przeszło 8000 ludzi; obóz jego spalono, a wojsko straciło odwagę. W tej właśnie chwili słyszemy mocne strzelanie z dział, lecz się nie obawiamy; osada jest w najlepszym stanie, i otrzymała żywność.” — „Z *Zante* 7 kwietnia: Codziennie udaje mi się sprowadzać żywność do *Missolungi*, co, chociaż wielkich trudności doznaje, pokonywa je atoli gorliwość naszych maytków.” — „Z *Korfu* 5 kwietnia: Rozeszły się chmury, które horyzont Grecyi zakrywały. Utraciwszy *Ibrahim* wiele ludzi w powtarzanych uderzeniach na *Missolungę*, sprowadził nakoniec wojsko, które w *Glarenza* i *Pyrgos* zostawił, i dnia 24 marca przypuścił nowy szturm, w którym śmiertelną odniósł ranę. Użył do tego, wyboru swojego wojska i uderzył od strony morza, gdzie wały nie są bardzo mocne. Porażka Turków była zupełną, gdy Pułkownik *Fabvier* wpadł z tyłu nieprzyjaciela. *Ibrahim* został ugodzony kulą karabinową od żołnierza greckiego, który go poznał z wydawania rozkazów i zbierania Turków do porządku. Po tej klęsce schronił się *Ibrahim* do *Lepanto* przez *Patras*. Tak skończyło się pamiętne oblężenie i *Missolunga* jest znowu oswobodzona. *Kolokotroni* trzyma *Trypolizę* w zamknięciu. *Koliopulo* i *Zaimis* uważają nieprzyjaciela w *Patras* i okolicy. *Nicetas* stoi przy *Navarino*, a Prezes *Konduriotis* na czele Spartanów oblega *Modon* i *Koron*.

— Dnia 24. —

Odebrane w *Tryescie* listy z *Korfu* pod d. 11 b. m. wyrażają: „Lubo zdobycie *Missolungi* zdawało się bliskiem, ostatnie atoli wiadomości są znowu pomyślne dla tameczney osady. Rząd grecki w *Napoli* wydał zalecenie, aby francuzki przyjaciel Greków Półkownik *Fabvier*, z korpusem swoim regularnego wojska, wynoszącym blisko 5000 ludzi, tudzież Jenerał *Gounas* z innym trzytysięcznym korpusem, udali się przez *Korynt*, *Salona* i *Lepanto*, dla połączenia się z Jenerałem *Karaiskaki*. Wszyscy potem mieli działać w tyle wojska nieprzyjacielskiego, oblegającego twierdzę. Rozporządzenie to wzięło pomyślny skutek, i słychać, iż flotta grecka pod dowództwem *Miaulisa*, złożona ze 47 okrętów i 12 statków palnych, płynie na pomoc twierdzy.”

Okręt kupiecki, który z *Prewezy* zawinął do *Tryestu*, donosi, iż ostatnia bitwa, stoczona pod murami *Missolungi*, skończyła się na zupełnej porażce Turków, poczem *Ibrahim* cofnął się do *Morei*, a przed *Missolungą* miał zostawić 14,000 wojska i całą flotę turecką, dla dalszego trzymania tej twierdzy w zamknięciu.

— Dnia 25. —

Listy z *Ankony* pod d. 14 b. m. donoszą o przybyciu tam statku parowego z *Korfu* z listami, dochodzącymi do d. 8 kwietnia. Według nich, twierdza *Missolunga* ciągle się broni. *Miaulis* przybył z 60 okrętami i wszelkimi potrzebami; zabrał Egipcyanom 12 statków przewozowych. W *Korfu* rozeszła się nawet pogłoska, iż Grecy zdobyli znowu *Vassiladi*, co jednak zdaje się zawczesnym. Powtórnie donoszą o ranieniu *Ibrahima* podczas ostatniego szturm, i dodają, że *Gou-*

ras stoi naprzeciw *Pliassy* haszy, który dowodzi oddziałem wojska, oblegającego *Missolunge*.

P R U S Y.

Berlin d. 6 Maja.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Gazeta tutejsza *Vossa* pisze, iż następujący list z *Wenecyi*, pod d. 18 kwietnia potwierdza wiadomość o ocaleniu *Missolungi*. Wyraża on: „*Ibrahim* został pobity, i grecy znowu odnieśli zwycięstwo. Listy z *Prewezy*, *St. Maura*, *Itaki* i *Zante* pod d. 26, 28 i 29 marca, zgodnie zapewniają, że *Ibrahim* postanowił jeszcze raz spróbować szczęścia, i d. 25 marca przypuścił powszechny szturm do *Missolungi*. Mocne wystrzały działowe zapowiedziały uderzenie nieprzyjaciela, a za danym znakiem, z jednej strony wojska ćwiczone, a z drugiej hordy azyatów i mameluków, biegły do szturm. *Ibrahim* z pałaszem w ręku dowodził osobiście i pierwszy się dostał na jeden z szanców blisko morza. Wojsko jego z ufnością postępowało za nim, gdy się raptem zmieszała straż przednia, powitana działami greckimi. *Ibrahim* padł raniony, a wieść o tém zrzędziła nieład w całym jego wojsku. Natychmiast grecy otworzyli bramy miasta, i uczynili dzielną wycieczkę, przy pomocy półkownika *Fabvier*, mającego w tyle nieprzyjaciela 2.000 piechoty i 700 jazdy, tudzież jenerałów *Gouras* i *Karaiskaki*, którzy przybyli z 7.000 romeliotów. Porażono zupełnie barbarzyńców, a *Ibrahim* raniony zaledwo umknął z resztą swego wojska do *Patras*. Wszystkie bagaże nieprzyjacielskie dostały się w moc zwycięzców. Słychać, iż w tej bitwie poległ jakiś znakomity turek; znaleziono bowiem na placu bitwy zawój, ozdobiony dyamentami, czém W. Sułtan zaszczyca tylko jenerałów, w nagrodę ich mężstwa. Listy z *Zante* pod d. 1 kwietnia dodają, że *Ibrahim* umarł z ran odniesionych, i że flota grecka, która stała w portach *Idryi*, z powodu, iż wszystkie prawie okręty musiano naprawiać, miała d. 26 marca wyjść znowu pod żagle.“

H I S Z P A N I J A.

Madryt d. 20 kwietnia.

Król Jmć wydał rozkaz, aby się Rada Stanu trudniła nadal roztrząsaniem tego tylko, co jej ministrowie udziela, i w niczém nie podawała nowych projektów. (G. B.)

— Pan *Lamb*, poseł angielski, bywa od niejakiego czasu równie często u dworu naszego, jak posłowie innych mocarstw. (G. W.)

P O R T U G A L I A.

Lisbona d. 12 kwietnia.

Zdaje się, że po odebraniu listów z Londynu, wstrzymano uzbrajanie okrętu *Don Juan VI*, na którym miała się udać Deputacya do Brezylji, dla powitania Cesarza *Don Pedro*. (G. B.)

F R A N C Y A.

Paryż d. 29 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Kardynał *de Latil*, wprowadzony na wystąpienie do Króla Jmci, pierwszy raz po otrzymanym kapeluszu kardynalskim, miał przemowę, którą temi słowy zakończył: „Wysoka dostojność, którą otrzymałem, nie dozwala mi nigdy zapominać o interesach prawdy i wiary, interesach tym droższych dla mnie, iż mimo deklamacyi i czczych teoryj fałszywej mądrości, są i będą tém, czém były oddawna, to jest, pierwszemi i prawdziwemi interesami Króla, narodu jego i monarchii. Odpowiedź Królewska kończy się temi słowy: „Mam synowskie uszanowanie dla Ojca ś. i zawsze je mieć będę. Spodziewam się pomocy Biskupów, dla powiększenia szczęścia poddanych moich i sławy świętej naszej religii, co jest jedynym przedmiotem myśli moich.“

— Zapowiedziany w *Strazburgu* koncert na

wsparcie greków, nie mógł być dany w teatrze, lecz w domu prywatnym, gdzie tylko czwarta część osób mających bilety zmieściła się.

— Trzeci półk dragonów, stojący na osadzie w *Lille*, ma teraz szczególny sposób nauki, jakiego dotąd tam nie widziano. Od 1 kwietnia codziennie jeden pluton, zupełnie do marszu przysposobiony, z bronią, bagażami i żywnością na dni 4, pod wodztwem oficera, występuje dla zwiedzenia i obejrzenia tego lub owego miejsca, jakie mu wskażą, ze wszelką przezornością, w wojnie potrzebną. Po powrocie zdaje rapport ze wszystkiemi szczegółami, opisując okolice przebieżone i wskazane miejsce, wszelkie korzyści lub szkody, jakie się w różnych stanowiskach tej okolicy wykazują w razie działań zaczepnych lub odpornych, a to dla każdego gatunku broni. Wprawa takowa jest nader korzystną dla młodych oficerów: oczy ich bowiem nabywają tym sposobem zręczności w łatwem rozpoznawaniu każdej okolicy.

— Dnia 1 maja. —

Biskup strasburski, mianowany niedawno nauczycielem młodego Xiążęcia *Bordeaux*, wyjechał ztąd wczora do *Strazburga*; lecz o milę od rogatki doznał wypadku w drodze: wywrócił się bowiem pojazd, przez co Biskup stłukł się mocno.

— Pociągnięto tu do sądu policyi 185 osób, za nieprzyzwoite oświecanie domów, strzelanie po ulicach i okazywanie radości, z powodu odrzucenia w Izbie Parów projektu do prawa, względem pierworodzeństwa; 130 osób skazano na zapłacenie kary pieniężnej, 16 na karę pieniężną i więzienie, 5 na samo więzienie, a resztę 34 uwolniono. (G. W.)

— Przemysł we Francyi robi codziennie nowe, niemal nieprzejrzanę postępy. Nie małym bodźcem do jego wzrostu jest współubieganie się z Anglią. Szczególniejszą uwagę zwracają teraz na gospodarstwo wiejskie, w wielu okolicach bardzo zaniedbane. Pod względem przemysłu położyli wielkie zasługi jenerał *Lapoype*, założyciel towarzystwa w *Lugdunie*, zaprowadzającego wzorowe gospodarstwo; P. *Montlosier*, a nadewszystko P. *Dombasle*, założyciele gospodarskiego instytutu w *Roville*. Lecz nie dawno sam Król zwrócił swoją szczególniejszą uwagę na te przedmioty: rozkazał bowiem zakupić za 4 miliony franków majątność *Grignon*, połączyć ją z dobrami korony, i założyć w niej instytut dla 300 uczniów, którzyby się uczyli gospodarstwa wiejskiego, i tego wszystkiego, co z niem w związku zostaje. Równie na rzecz Króla kupiona została wieś *Bergeries*, gdzie uczyć będą uprawy drzew morwowych i chowu jedwabników: gdyż Francya sprowadza do swoich fabryk $\frac{1}{2}$ surowego jedwabiu zza granicy, a jedwabniki chowane są tylko we 12 południowych departamentach. Nakoniec ustąpił Król budowle swoje w *Challot* towarzystwu, które zamierzyło trudnić się hodowaniem długowłnistych owiec, z Anglii sprowadzonych; wełnie tych owiec można nadawać wielki stopień doskonałości, przez sztuczne obchodzenie się z owcami. Tym sposobem spodziewają się, że Francya podzieli z Anglikami gałąź przemysłu, która dotychczas wyłącznie w ich ręku zostawała.

S Z W E C Y A.

Sztokholm dnia 3 maja.

(*Journal de St. Petersburg*.)

N. Matłonka J. K. W. Xięcia Następcy Tronu powiła Xięcia, o którego przyścisli na świat wiadomość wzbudziła najwyższe oznaki radości we wszystkich klassach mieszkańców. Król, Królowa, Następca tronu i mnóstwo osób obecnych w pałacu, ndali się do kościoła katedralnego dla złożenia hołdu swojej wdzięczności Naywyższemu, który życzenia Szweceji spełnić raczył. Wielkie zgromadzenie wiernych, których uczucia ciągle się jednoczą ku pomysłności Familii panującej, napełniało wszystkie kościoły. Chrzest nowo-narodzonego Xiążęcia, w dobrém zdrowiu zostającego i dobrze ukształconego, naznaczony został na d. 11

maja, rocznicę imienia Króla. Zdrowie. Xiężny tyle jest zaspakajające, ile jey stan tego dozwała.

ANGLIA.

Londyn dnia 28 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiej.)

Na wielkim obiedzie, danym d. 24 t.m., na obchod narodzin Monarchy naszego u ministra *Kanning*, oprócz posłów wszystkich znaczniejszych mocarstw europejskich, znajdowali się także pełnomocnicy Cesarza Brazylijskiego, Zjednoczonych Stanów Północno-amerykańskich, tudzież rzeczywolitej Meksykańskiej, Kolumbijskiej i Buenos-Ayreskiej.

— W *Manchester* jest przeszło 40,000 osób ubogich, którym trzeba dawać wsparcie z funduszków dobroczynności.

— W zeszłym tygodniu ogłoszono tu 88 bankructw; między innymi zbankrutowali xięgarze *Hurst* i *Robinson*, których długi wynoszą 400,000 f. s. (16 milion. zł. pol.)

— Dnia 29. —
(z teyże gazety).

Odebrany tu list z *Manchester* pod d. 26 b. m. wyraża: „Z powodu nędzy w *Blackburn*, gdzie od kilku tygodni ze 26,000 mieszkańców 14,000 pobierało jałmużnę, wybuchnęły rozruchy, które powoli tak się rozpostarły, iż cała okolica w obwodzie 10 do 18 mil angijskich powstała. Wszędzie robotnicy usiłują psuć nowe maszyny tkackie. Blisko 30,000 ludzi, uzbrojonych dzidami, siekierami i młotami, włóczy się w zamiarze pomienionym. Musiano użyć pomocy wojskowej. W *Manchester* nie ma prawie żadnego żołnierza. Słychać, iż żądano także postania wojska do *Preston*. Późniejsze wiadomości są jeszcze bardziej zatrważające. Buntownicy niszczą ciągle warstwy w okolicach. Oddział korpusu strzelców, złożony ze 100 ludzi, wszedł nie dawno do *Blackburn*: lecz że rozruch powstał również i w *Preston*, przeto wspomniany oddział musiał się tam udać natychmiast. Wieczorem panowało tam niepodobne do opisanego zaburzenie: wojsko stało pod bronią, i ulice były napełnione ludźmi. Donoszą z *Blackburn*, iż tkacze tarczni, chcąc wpaść do warstatów *Stongten*, zgromadzili się przy moście kamiennym, wystawionym na kanale liverpoolskim i wydawali nieprzyzwoite okrzyki. Kazano żołnierzom ich rozpędzić: lecz doznali odporu i narzeczcie dostali się do owych warstatów.

— W stolicy tutejszej wkrótce ma być publicznie zbierana składka na wsparcie biednych robotników w rękodzielnich krajowych. W Irlandyi nędza jest również wielka. Na odbytem niedawno zgromadzeniu obywateli, złożono dowody, iż w obecnej chwili 3153 warstatów jest nieczynnych, przez co 21,356 robotników pozbawiono chleba.

— Bil względem przywileju Banku utrzymał się. Równie przeszedł bil *P. Peel*, względem poprawy kodexu karnego.

— *P. Pelham* wniósł w Izbie niższej, ażeby Parlament odbywał się kolejno w innych stolicach Brytanii W. Nikt tego wniosku nie popierał. (K.W.)

— Cesarsko-Rossyjski poseł przy Stanach Zjednoczonych w Ameryce północnej, *Baron Tuyl*, d. 18 marca pożegnał tamtejszych ministrów, a *Barona Maltiz* przedstawił, jako sprawującego interessa, na czas podróży swej do Europy, którą dla poratowania zdrowia wkrótce ma przedsięwziąć. (G. d. P. S.)

— *Lord Combermere*, wódz naczelny siły zbrojnej w Bengalu, o mało co poymany nie został przez *Bursoreerow*. W czasie rozpoznawania miasta z *Jenerałem Nichols* był napadnięty przez

oddział podjazdowy, od którego uratowanie się ze swoim towarzyszem, tylko szybkości koni są obowiązani.

Dnia 2 maja.

Na Parlamencie wczora ministrowie podawali, ażeby będące tu na składach zboże, za opłatą cła umiarkowanego, 12 szyll. od kwarteru pszenicy, na konsumo wyprzedać pozwolić, i Królowi władzę udzielić, porty, podług uwagi, jak okoliczności wymagać będą, do przyszłego posiedzenia otworzyć. Nie wątpią, że Parlament przychyli się do udzielenia zezwolenia na wypuszczenie złożonego tu zboża z ustanowieniem cła pewnego: ale musi się pierwiey rzecz wyjaśnić, czy to ma się stosować do samey tylko pszenicy, czyli też i do innych gatunków zboża. (Ważna ta wiadomość, umieszczona w Gazecie Pruskiej Stanu, jest wyciągiem z listu, pisanego z Londynu do jednego z domów handlowych w *Magdeburgu*, i w gazecie tego miasta ogłoszonego.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Słychać, iż Cesarz Jmć Austryacki za radą lekarzy, używać będzie tego lata wód nadreńskich, i w końcu maja przybyć ma do *Biberich*. W podróży odwiedzi na kilka dni *Tegernsee* i *Monachium*, skąd Cesarzowa Jmć później nieco uda się do *Wiesbaden*.

— Król Jmć Wirtemberski wyjechał d. 29 z. m. do *Weymaru*, dla odwiedzenia rodziny W. Xięcia Sasko-Weymarskiego.

— *Feldmarszałek Xiążę Wrede* powrócił d. 28 z. m. z *Petersburga* do *Monachium*.

— Roboty około twierdz niderlandzkich kosztują dotąd 96 milionów fr., na co użyto także 60 milionów frank. z kontrybucyi francuzkiej. Potrzeba jeszcze 100 milionów na ich ukończenie. Równie znacznym będzie wydatek na przywiezienie ich do obronnego stanu.

— Xiążę *Salerno* z małżonką swoją *Arcy-Xiężną Klementyną* i córką Xiężniczką *Karoliną*, wyjechał d. 28 z. m. z *Wiednia* do *Néapolu*.

— Z *Wrocławia* pod 6 maja donoszą, iż od ciągłych, obfitych deszczów, i śniegów, późno już w górach spadłych, rzeki szląskie wylały i wielkich powodzi stały się przyczyną. Mało bardzo brakło, że woda w *Odrze* nie doszła wysokości r. 1813. (G. P. S.)

Kurs Sanktpetersburski.

Dnia 30 kwietnia.

Amsterdam	na 65 dni —	47
	— 3 miesiące —	—
Hamburg	— 65 dni	szil. bank 8½
	— 3 miesiące —	8¼
Londyn	— 3 miesiące	pens 9½, 5/16
Paryż	— 70 dni —	—
	— 3 miesiące	100½, 99½
Moneta Rossyjska i cudzoziemska		
Dukat hol. nowy.	. . . . .	11 r. 95 k.
— — — stary —		—
Piastry twarde hiszp. —		—
Jefimki — — — — —		—
Rubel złotem — — — — —		—
— — — srebrem — — — — —		372
Papiery kommissyi umorzenia długow.		
68 assyg. — — —		106
68 brzęcząca moneta —		109
58 takż		—

Kurs wileński na assygnaty od dnia 16 apryla: rub. sreb. 3 rub. 77 kop., czerw. złoty now. r. 11, kop. 80; imperyały 37 rub. 70 kop.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

• Drukarni Redakcyi.